Vitamine K antistollingstherapie monitoring door zelfmeting

azdelta

Uw ziekenhuis.

Inhoud

1. Waarom antistollingsmiddelen nemen? 3
2. Wat is de optimale dosis? 3
3. Hoe wordt de antistolling gecontroleerd? 4
4. Voorzorgsmaatregelen bij gebruik antistollingsmedicatie 4
5. Waar moet ik op letten tijdens mijn behandeling? 5
6. Mogelijke oorzaken van verstoring van de behandeling 6
7. Wat als u op reis gaat? 7
8. Wat bij een verwonding of snijwonde? 7
9. Wat als u uw medicatie vergeet in te nemen? 7
10. Voorwaarden voor zelfmeting 8
11. Gebruik van de CoaguChek INRange 8
12. Eigenlijke meting 11
13. Meetresultaten 14
14. Onderhoud CoaguChek INRange 15
15. Nog vragen? 18
16. Resultaten 19

© AZ Delta
Deze uitgave mag in zijn geheel noch gedeeltelijk worden gekopieerd, of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Beste patiënt

Deze informatiebrochure is bedoeld voor patiënten die antistollingsmiddelen (vitamine-K antagonisten) - bloedverdunners - zoals Sintrom©, Marevan© of Marcoumar© nemen.
Met deze informatiebrochure willen we u wegwijs maken in het 'zelfmeten' van de INR met de CoaguChek INRange en veel voorkomende vragen beantwoorden.

Het team van laboratoriumgeneeskunde

1 Waarom antistollingsmiddelen nemen?

Antistollingsmiddelen voorkomen of behandelen de schadelijke effecten van bloedklonters, zoals bij

- diepe veneuze thrombose, longembolie
- metalen hartkleppen
- bepaalde hartaandoeningen zoals ritmestoornissen

Tijdens een behandeling met antistollingsmiddelen moet het bloed optimaal ontstold worden. Te veel antistolling kan immers aanleiding geven tot bloedingen, te weinig antistolling verhoogt de kans op bloedklontervorming.

2 Wat is de optimale dosis?

Uw arts zal u meedelen wat voor u de INR-streefwaarde is en een medicatieschema meegeven. De nodige hoeveelheid antistolling is sterk verschillend per persoon en is geen maat voor de ernst van uw probleem.

3 Hoe wordt de antistolling gecontroleerd?

De test wordt uitgevoerd op bloed en heet protrombinetijd of PT. De gemeten waarde wordt uitgedrukt in 'INR'. Hoe hoger de INR-waarde, hoe trager het bloed stolt en omgekeerd. Deze meting kan gebeuren in een klinisch laboratorium of door zelfmeting met een bloedstollingsmeter.
In het begin moet u de INR 1 tot 2 keer per week controleren, tot de juiste dosis antistolling gevonden is om een juist en stabiel INR-resultaat te verkrijgen. Nadien blijven regelmatige controles noodzakelijk, bijvoorbeeld om de 3 weken.

4 Voorzorgsmaatregelen bij gebruik antistollingsmedicatie

Fysieke activiteiten

Sporten is aan te raden, maar u vermijdt best sporten of fysieke activiteiten met een verhoogd risico op vallen. Wees ook voorzichtig met knutselen en tuinieren.

Lichaamsverzorging

- Gebruik een zachte tandenborstel en poets voorzichtig
- Gebruik een elektrisch scheerapparaat in plaats van scheermesjes
- Knip uw nagels met een nagelknipper en niet met een schaartje
- Informeer steeds uw tandarts, manicure of pedicure dat u antistollingsmedicatie neemt.

Vaccins

Vermijd intramusculaire inspuitingen, vaccins kunnen ook onderhuids gegeven worden. Informeer tijdig uw arts bij een biopsie of operatie.

Zwangerschap

Antistollingsmedicatie is schadelijk voor de foetus. Raadpleeg steeds uw arts als u zwanger bent of wenst te worden.

5 Waar moet ik op letten tijdens mijn behandeling?

Doordat uw bloed ontstold wordt, hebt u meer kans op bloedingen.
Raadpleeg steeds uw arts wanneer u symptomen hebt dat uw bloed te sterk ontstold is, zoals:

- neusbloedingen
- tandvleesbloedingen tijdens het poetsen van uw tanden
- frequente blauwe plekken
- aanwezigheid van bloed in de stoelgang, urine of fluimen
- zwarte stoelgang, donkerbruine urine
- plotse gezichts- of gehoorstoornissen, verlammingsverschijnselen
- hoofdpijn, braken, bewustzijnsstoornissen na een val of trauma

6 Mogelijke oorzaken van verstoring van de behandeling

Andere medicatie

Telkens een arts u nieuwe medicatie wil voorschrijven, moet u laten weten dat u antistollingsmedicatie neemt. In vele gevallen kan nieuwe medicatie het effect versterken, waardoor het bloed te veel ontstold zou kunnen worden.
Bij pijn is zeldzaam gebruik van medicatie op paracetamol (bv. Dafalgan, Panadol, Perdolan MONO) toegestaan. Langdurig gebruik kan het bloed extra ontstollen. Voor andere pijnstillers moet u altijd uw arts raadplegen.

Alcohol

Normale hoeveelheden alcohol (1 tot 2 glazen wijn of bier per dag) hebben geen effect op de antistolling. Als u echter grotere hoeveelheden drinkt of als u een leverziekte hebt, kan alcohol het effect van antistollingsmedicatie versterken.

Voeding

Overdreven inname van voeding met hoog vitamine-K gehalte (bv. kolen, sla, groene thee...) kan de INR beïnvloeden.

Andere aandoeningen

Gezondheidsproblemen kunnen het effect van antistollingsmedicatie beïnvloeden en zo de INR ontregelen, in het bijzonder:

1. alle aandoeningen die koorts veroorzaken
2. aandoeningen van de lever zoals geelzucht
3. aandoeningen van de maag en darmen zoals diarree
4. nierziekten
5. aandoeningen van de schildklier.

7 Wat als u op reis gaat?

Overleg met uw arts welke voorzorgsmaatregelen u moet nemen en zorg ervoor dat u voldoende medicatie meeneemt. Bij een korte reis kunt u best uw bloed voor vertrek en bij terugkomst laten controleren. Bij een langere reis, zeker in landen met andere eetgewoonten, is het soms nodig uw bloed ter plaatse te laten controleren. Hou er ook rekening mee dat als u diarree krijgt, het bloed te sterk ontstold kan worden.

8 Wat bij een verwonding of snijwonde?

Bij oppervlakkige verwondingen drukt u onmiddellijk de verwonding af met een kompres, zakdoek of eventueel met de handpalm tot de bloeding stopt (meestal 10 tot 15 minuten). Ontsmet vervolgens de wonde en breng een verband aan. Bij een diepe snijwonde of verwonding drukt u fors de verwonding af zonder los te laten. Raadpleeg zo snel mogelijk een arts of ga naar de spoedopname. Vermeld steeds dat u antistollingsmedicatie neemt.

9 Wat als u uw medicatie vergeet in te nemen?

Vergeet uw dagelijkse dosis medicatie niet. De medicatie 3 tot 4 uur te laat innemen kan geen kwaad. Bent u de dosis toch vergeten, geef dan een seintje aan uw arts bij uw volgende bezoek. Vraag advies aan uw arts, als u meer dan 1 dosis mist.

10 Voorwaarden voor zelfmeting

Uw arts geeft goedkeuring voor INR-monitoring via zelfmeting op basis van een aantal voorwaarden:

1. U hebt met succes een korte opleiding stolling/antistolling doorlopen en een training zelfmeting afgewerkt bij een POCT-medewerker van AZ Delta. U kreeg hiervoor een opleidingscertificaat.
2. U neemt deel aan de periodieke controles van het toestel.
3. U blijft onder toezicht van uw arts voor de interpretatie van INR- resultaten en het bijsturen van de medicatie.

Na goedkeuring krijgt u een bloedstollingstoestel type Coaguchek INRange ter beschikking voor persoonlijke zelfmeting.

11 Gebruik van de CoaguChek INRange

Het gebruik van de meter mag enkel bij een omgevingstemperatuur tussen de 15°C en 32°C, een relatieve luchtvochtigheid tussen 10 en 85 procent en een hoogte van maximaal 4000 meter. Gebruik de meter niet in de onmiddellijk nabijheid van bronnen met sterke elektromagnetische straling.

1. Inhoud van de verpakking

- CoaguChek INRange-meter
- 4 alkalinebatterijen, 1,5 V, type AAA (LR03
- USB-kabel
- CoaguChek XS Softclix-prikpen met gebruiksaanwijzing
- CoaguChek Softclix-lancet
- Draagtas voor het systeem (hier niet weergegeven)
- Gebruiksaanwijzing (dit document)
- Beknopte gebruiksaanwijzing (hier niet weergegeven)

A Display
Geeft alle menu's, meetresultaten, meldin en opgeslagen meetresultaten weer.

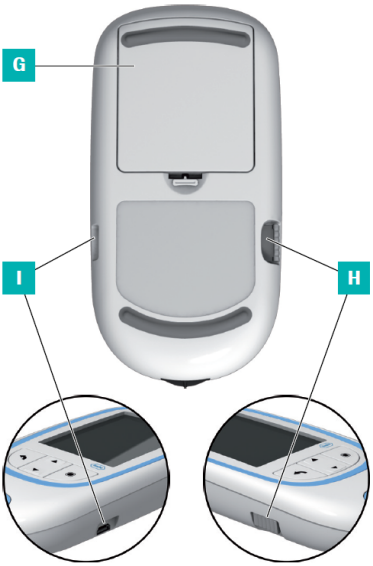
B Terug-toets
Om het actueel weergegeven menu te ve ten.

C Toets met omhoog/omlaag wijzende pijltjes ▲▼
Naar boven/beneden verplaatsen of blade in een displayweergave.

D Enter-toets (Aan/Uit-toets) ■
Om de actueel geselecteerde optie te bev tigen of om een functie uit te voeren. Wo ook gebruikt om de meter aan- en uit te zetten.

E Klep van de teststrippengeleider
De klep kan worden verwijderd om de te strippengeleider te reinigen.

2. Onderdelen van het toestel

Overzicht van de onderdelen van de meter (onderkant en zijkanten)

G Deksel van het batterijencompartiment
Sluit het batterijencompartiment af (vier alkalinebatterijen van 1,5 V, type AAA (LR03)).

H Uitsparing voor de codechip
De codechip wordt hierin geplaatst.

I USB-poort
Voor communicatie via een kabel en gegevensoverdracht naar een computer.

3. Voorbereiden van een zelfmeting

Leg het nodige materiaal klaar:
- prikpen met verse prikker (lancet)
- niet-pluizend doekje of tissue
- CoaguChek INRange
- meetstrip
- resultatendossier.

Was uw handen met zeep en warm water. Laat koude handen opwarmen met warm water. Droog uw handen voldoende af want achtergebleven water kan de bloeddruppel verdunnen en tot onjuiste meetresultaten leiden.

12 Eigenlijke meting

1. Start het toestel op met de entertoets en controleer eerst de ladingstoestand van de batterijen. Als er op de meter een melding verschijnt dat de batterijen bijna leeg zijn, dan kunnen er nog 3 metingen uitgevoerd worden. Vervang de batterijen zo spoedig mogelijk (zie verder).

2. Controleer of datum en tijd kloppen, pas eventueel aan (zie verder).

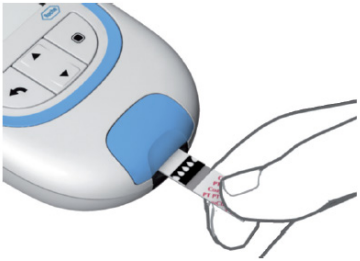
3. Selecteer TEST met de pijltjestoets en druk op de entertoets om te starten.

4. Neem een teststrip uit de verpakking. Sluit de verpakking onmiddellijk zodat de teststrips niet beschadigd worden door bijvoorbeeld de luchtvochtigheid en tot foutmeldingen leiden.

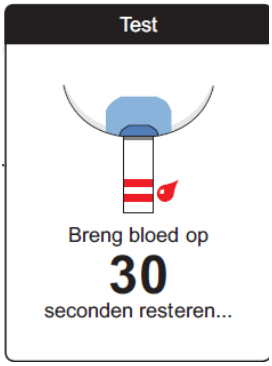
5. Hou de teststrip vast op de belettering met de pijlen en bloeddruppelsymbolen naar boven.

6. Schuif de teststrip zo ver mogelijk in de teststrippengeleider. Een akoestisch signaal geeft aan dat de teststrip gedetecteerd is.

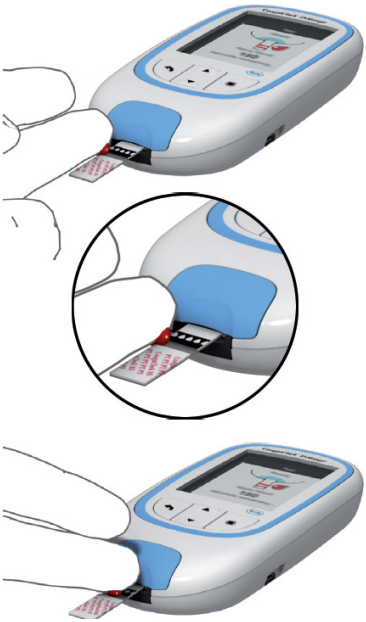
7. Na de opwarmperiode geeft de meter aan dat een meting kan gebeuren en begint af te tellen vanaf 180. Binnen deze tijd moet u de bloeddruppel op de teststrip aanbrengen, anders wordt een foutmelding gegeven en moet u herbeginnen.

8. Voer de vingerprik uit: plaats de prikpen aan de zijkant van uw midden- of ringvinger en voer de prik uit. Masseer uw vinger zachtjes na het prikken tot er zich een mooie bloeddruppel gevormd heeft (niet drukken of knijpen in de vinger).

9. Breng binnen de 15 seconden de **eerste grote bloeddruppel** aan op de doorzichtige strook op de teststrip

10. Een akoestisch signaal geeft aan dat voldoende bloed werd aangebracht, het toestel begint daarna te meten. Voeg nu zeker geen extra bloed meer toe en hou het toestel horizontaal en stabiel.

11. Het resultaat verschijnt op het scherm, verwijderen daarna de teststrip uit de meter

12. Zet de meter uit met de entertoets.

13 Meetresultaten

Alle meetresultaten worden in het geheugen van de meter opgeslagen. We raden aan om de meetresultaten te noteren in de lijst achteraan deze brochure, voor het geval u de resultaten toch niet meer kan opvragen via de meter.

Volg de instructies van uw arts voor de interpretatie van de resultaten. Aanpassingen in het medicatieschema gebeuren altijd in overleg met uw arts.

1. Wanneer het INR-resultaat buiten het meetbereik van het toestel ligt, herhaalt u de meting. Het meetbereik is de technische grens van de meter en de teststrip tussen 0.8 en 8.0
2. Wanneer het INR-resultaat buiten de streefwaardenrange ligt, kunt u in overleg met uw arts de meting herhalen. Het streefwaardenbereik wordt vastgelegd door uw arts en moet altijd in samenspraak met uw arts geïnterpreteerd worden (zie voorblad van dit boekje).
3. Wanneer het INR-resultaat een totaal onverwacht resultaat geeft, herhaalt u nog eens de meting.

Bij onverwachte metingen van meer dan 3.5 INR gebeurt in samenspraak met uw arts een controlemeting via een veneuze afname in het lab.

14 Onderhoud CoaguChek INRange

1. Onderhoud van het toestel

- U mag de prikpen en de meter aan de buitenkant reinigen met een licht bevochtigd zacht doekje of tissue met water of ontsmettingsalcohol. Zorg ervoor dat de blauwe klep van de teststrippengeleider goed gesloten blijft en dat er zeker geen vloeistof in de meter terechtkomt.

Reiniging van de teststrippengeleider

- De teststrippengeleider kan worden gereinigd door de blauwe klep te verwijderen en met warm water te gebruiken. Laat 10 minuten drogen voor u de blauwe klep opnieuw vastmaakt in de meter.

- Ook de witte delen van de teststrippengeleider mogen voorzichtig gereinigd worden met een licht bevochtigd doekje of wattenstaafje. Zorg ervoor dat er geen vloeistof in de meter terecht komt! En laat ook nu de meter 10 minuten drogen met afgenomen klep.

2. Batterijen vervangen

Om de instelling van de datum en tijd te behouden, moeten de nieuwe batterijen binnen de 30 minuten geplaatst worden na het verwijderen van de oude. Bij normaal gebruik kunt u met de batterijen een 60-tal metingen uitvoeren.
Oplaadbare batterijen raden we af omdat het aantal metingen die kunnen uitgevoerd worden veel lager ligt.

1. Draai de meter om.
2. Open het batterijencompartiment door de vergrendeling zachtjes naar de achterkant van de meter te drukken en de deksel op te lichten.
3. Plaats de vier batterijen, zoals aangegeven in het batterijencompartiment. Let hierbij vooral op de positie van "+" (bovenkant van de batterij) en "–" (platte onderkant).
4. Plaats de deksel terug op het batterijencompartiment. Sluit het batterijencompartiment door de deksel naar beneden te drukken tot de vergrendeling op zijn plaats vastklikt.

3. Datum en tijd aanpassen

Voor een correcte verwerking van de resultaten is het is noodzakelijk om de datum en het uur op de meter juist in te stellen.

1. Ga met de pijltjestoets op het startscherm naar instellingen en druk op enter
2. Kies met de pijltjes de weergave en druk op enter
3. Pas met de pijltjes het uur en de minuten aan. Bevestig altijd met enter. Daarna kan u ook het jaar, de maand en de dag aanpassen en bevestigen met enter.

15 Nog vragen?

Het laboratorium

Het laboratorium zorgt voor
- het ter beschikking stellen van de meter en de teststrips aan de patiënt
- opleiding, begeleiding en ondersteuning bij het gebruik van het toestel
- informeren van de gebruiker over de verwerking van de resultaten en de kostprijs. Er is geen bijkomende kost voor de patiënt, voor meer info kunt u contact opnemen met de dienst facturatie van AZDelta.
- het beheer van de meter: administratie, configuratie, onderhoud, technische problemen en kwaliteitscontrole
- verwerking van de resultaten zodat deze in het medisch dossier van de patiënt bewaard kunnen worden

De huisarts/arts-specialist

De huisarts/arts-specialist staat in voor
- de selectie van patiënten die in aanmerking komen voor zelfmeting
- de interpretatie en opvolging van de INR-resultaten
- het aanleveren van de medicatieschema's
- instructies aan de patiënt in verband met de eventuele aanpassing van de medicatie

Bij vragen hierover kunt u contact opnemen via de contactgegevens op de achterzijde van deze brochure.

16 Resultaten

- **Mail/bel elke gemeten waarde door naar de POCT-afdeling voor verwerking van het resultaat in uw medisch dossier**
- **Neem steeds contact met uw huisarts in geval van afwijkende waarden**

datum + uur meting	INR-resultaat	notitie

datum + uur meting	INR-resultaat	notitie

datum + uur meting	INR-resultaat	notitie

Referenties:
Antistollingsboekje BSTH https://bsth.be/application/files/1214/5952/0774/bsth-antistollingsboekje.pdf
Gebruikershandleiding CoaguChek® INRange syste

Notities

Contact

CAMPUS RUMBEKE

Laboratoriumgeneeskunde AZ Delta

POCT-afdeling

Tel 051 23 38 64 of 051 23 71 96

labo.poct@azdelta.be

Maandag tot vrijdag van 8 uur tot - 16.30 uur

Hartziekten AZ Delta

Secretariaat

Tel 051 23 72 51

secr.hartziekten@azdelta.be

Maandag tot vrijdag van 8 uur- 16.30 uur

Andere medische diensten zie https://www.azdelta.

be

Tel 051 23 71 11

AZ Delta Deltalaan 1, 8800 Roeselare **t** 051 23 71 11 **e** info@azdelta.be **w** www.azdelta.be
0520 6279-NL **Deze brochure is laatst aangepast op 03/01/2025**